

FELVIDÉK.

FELSŐ-MAGYARORSZÁGI KOZLÓNY.

Megjelen hetenkint kétszer:
csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési díj:
Egy évre 8 ft
Félévre 4 „
Negyedévre 2 „

Az előfizetési pénzek és kéziratok
a szerkesztőséghez küldendők, —

Hirdetési díj:

Egy négyszer hasábozott garmond
sor 5 kr. — Bélyegdíj minden beig-
tatás után külön 30 kr.

Nyilttér soronként 15 kr.

a hirdetések s azok díjai a kiadó-
hivatalba utasítandók.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

Bánóczy Ferencz.

Szerkesztési iroda: Kovácsutca 380. sz. Rudaház.

Szerkesztő-társ

Karsa Tamás.

Kiadó:

I. J. Werfer Károly.

Kiadó-hivatal:
Főutca 342. sz. a. a ferencziek egyháza mellett.

Mi módon biztosíthatják kisebb földbirtokosaink anyagilag gyermekeik jövőjét?

(I. Pályamű.)

II.

(Folytatás.)

A kis földbirtokosok gyermekeinek jövője biztosítását illetőleg még egy fontos és elhatározó kérdést kell megoldanunk.

Nálunk ez ideig a családok fentartását és azok lételének megalapítását felette nehezíti, sőt gátolja az a szokás, hogy a birtokot eldarabolják oly apró részletekre, melyek egy családot nem bírnak fentartani. A majoratust kis földbirtokosnál ugyan szóba sem lehet hozni de épen azért a kisebb földbirtokot legésszerűbb lehetőség egy kézben hagyni.

Az ugyan jó szívre, de nem eszélyességre mutat hogy a kis földbirtokos gyermekeit egyformán, vagy hogy minden gyermekét is részleteti birtoka darabkáiban. Ezek az apróságok a tulajdonosokat csak lenyűgözik, földhöz kötik, de nem bírják eltartani. Ez vezet a családokat romlásra. Az előszeretlet senkit sem ment meg.

Ime maga a gyakorlati élet mutatja, hogy 1000 holdas földbirtokos ha 5 gyermeke közt felosztja birtokát, egyre 200 hold jut; ez ebből épen olyan házat akar tartani, mint a minőt atyja tartott; tehát többet akar kiadni, mint lehető bevétele van, ő nagyobb, mint birtoka; tehát birtokát, tőkéjét kell elélnie — mert még mellette az illető rossz gazda is.

Az sem menti meg a fiut, ha a házasság által egyen-értékelt, t. i. még 200 hold földet kap; mert akkor sem tarthat a férfi s a nő „ösi családjához méltó” házat, minthogy 400 hold föld nem adhat annyi jövedelmet, mint adott az 1000 hold. De pedig az ösi név, büszkeség, czimer a funál s a leánynál is annyi fényt követel, s oly háztartást igényel, a minő volt az apai háznál.

Ez okból nem kevesebb lesz jószívú a kis földbirtokos, ha szíve érzelmei, gyermekeinek egyforma szeretete mellett eszélyesebb eljárást követve, a már ugy is kis földbirtokot nem aprózza el gyermekei között; hanem azokat egyenként külön-külön jövedelmező pályára nevelve, képzettségükben adja ki illető osztályrészüket, továbbá pályájukon — saját alapjából — segíti, végre magát a kis földbirtokot egynek hagyja kezébe, annak t. i. a kinek legtöbb hajlama van arra, hogy mezei gazdává képeztesse, és gazdává tegye — maga után.

S itt tekintetbe veendő azon körülmény, hogy az ipar terén kisebb tőke, kevesebb befektetés vagy beruházás, aránylag nagyobb jövedelmet ad, és azt biztosabban adja, mint a földbirtok. Épen azért kell az egyiknek pályája jövedelmezőségét tekintve, a másiknak osztályrészében a földbirtoknak megfelelő nagynak lennie; a ki pedig tisztai vagy hivatali állása után évenként 1500—2000 frtot, vagy az iparos ugyan annyi évi tisztas hasznót szerezhet, — az e pályára lett neveltetése fejében jókora darab földről mondhat le az osztályban.

Epen helyén van itt figyelembe ajánlani azt is, hogy a családok ne egyoldalulag egy térre, egy pályára neveljék gyermekeiket; hanem egyiket erre, másikat arra; így egyes ágai által biztosíthatik az egész család létele is; sőt azon megbocsáthatlan hibába sem esnek a szülők, hogy az első egy-két gyermeket nagy költséggel felnevelik, azokra kimerülve pedig már a későbbiek neveltetésére nem jut költség, s félig neveltetve, felneveltetéssel kényeszerül otthon maradni a többi. Holott a szülői szeretet hozná magával, hogy aránylagos beosztás mellett a neveltetésből is egyenlő rész jusson minden gyermeknek.

Ezen elv érvényesítését a közéletben nagy családok részéről még a politikai téren is látjuk; mert az erélyek ellenében a család fennállhatása végett egyik ág az egyik, másik ág a másik párt részére hajlik, s így az eshetőségre nem kockáztatják az egész családot.

Ugyan ezen eljárást mutatják a leggazdagabb vállalkozók, a kik tőkéiket nem egy, hanem különféle vállalatokba fektetik; hogy ha az egyik hálátlan lesz valami körülmény fölmerülése miatt, s nem fizet, vagy bukik: jövedelmez a másik; míg ha együtt volna elhelyezve az egész tőke, — úgy buknának meg, mint azok, akik elég eszélytelenek mindeneket egy vállalat esélyére bízni. — Ha így a családfának egyik ága nem életre való, vagy csapás miatt elszárad, — azért másfelé terjeszkedve él a többi, s él a törzs.

Nem kell arra semmi jós-tehetség, csupán észlelés, a jelen társadalmi állapotnak elfogulatlan vizsgálása, hogy belássuk, miszerint a mostani kisebb földbirtokos osztály családjai a még egyre öröklött régi irányu nevelés mellett, az ösi állapothoz való merev ragaszkodás, ez általi lenyűgözötésből ki nem bontakozhatás, ezért a pangás, a felül kerekedő sok oldalú műveltséggel, s megélhetési kellekekkel bíró elemek áramlata és az ezek által hozott fényűzés miatt, néhány évtized alatt legnagyobb részben elpusztulnak; helyüket más elem — mások foglalják el; egészen újak emelkednek fel a nép — s az iparos, a most ugynevezett „polgári” osztályból, minthogy a társadalmi viszonyok a művelődés által ezeket emelik, a politikai vívmányok pedig felszabadítják, minden közös térre utat nyitottak nekik is; továbbá ök így, és már tőkére dolgoznak — legalább gyermekeik neveltetését illetőleg, míg a kis földbirtokosok nem akarnak minden jövedelmező tért elfoglalni, hanem csak egy téren s elszigetelten óhajtanak mozogni, és csak tőkéből (földbirtok) élnek legtöbb gyermekekkel együtt, mar pedig a ki tőkéjét fogyasztja, vagy gyermekeinek nem biztosan jövedelmező, vagy csak anyagi és mindég csak kisebb tőkét adhat: az megbukik, annak gyermekei megbuknak.

Tehát nagyon itt van az ideje, hogy saját fennállhatásukról és gyermekeik jövője biztosításáról méltó aggodalommal gondoskodjanak egy kis — mint nagy földbirtokosaink. Mire nézve gyermekeik nevelésének irányát meg kell változtatniok, valamint átalakítaniok az eddigi szokásos háztartást is.

(Folyt. kov.)

Hazai közügyek.

A magyar udv. főcancellár ő exlja elnöki levelet intézett az ujonnan kinevezett főispánokhoz, melyben a főcancellár első feladatának tekinti a függő közjogi kérdések akkénti megoldásának előkészítését, hogy hazánk alkotmányos és történelmi jogai a birodalom létevel és hatalmi állásával összhangzásba hozassanak s annak az örökös tartományokkal a pragmatica sanctioiban gyökerező kapcsolata a jogok, kötelek és érdekek kölcsönös méltánylása, a fenálló viszonyok komoly mérlegelése s a testvéri szeretet kötelekei által mindinkább megszilárdítottassék. Ismeri feladata nehézségét, melyet csak az enyhít, hogy az alaki és anyagi törvényesség teljes visszaállítása különben is csak törvényhozási uton levén eszközölhető, reméli, hogy a nemzet a kormányhoz bizalmas csatlakozása által az országgyűlési tárgyalások mielőbbi nyugalmas megkezdését lehetővé teendi.

Ezen elvből kifolyólag — folytatja a leirat — jóllehet a rendszerirányzat változása a becsület és kötelességeinek pontosan megfelelő tisztviselők elbocsátására indokul nem szolgálhat, másrészt még is különös súlyt kell fektetni arra, hogy oly tisztviselők, kik kellő ké-

pesség, szorgalom, vagy tapintat-hiányában bizalmat nem érdemelnek, vagy kik hivatalaikat részrehajlatlan pártatlansággal nem kezelik, a közönség bizalmát bíró alkalmas egyének által helyettesíttessenek, kiknek minden egyéb tekinteteken felülemelkedett hazafiságától bizton elvárhatni véli, hogy a jelen válságos időben a közérdeket az alkalmazás alakszerűségének alárendelni, s e miatt szolgálataikat a kormánytól, s a rend áldásai után sovárgó közönségtől megtagadni nem fogják.

A leirathoz a megyei kormányzat főelveit szabályozó általános közigazgatási és ügykezelési pontozatok vannak csatolva, melyeket a Helytartótanács megváltozott hatásköre igényel, s melyek szerint a főispán a megyei kormányzat és közigazgatási ügyvezetés élén állva, közvetlenül a Helytartótanácsnak van alárendelve.

E pontozatok szerint a főispán köteles a közcsend és biztonság fentartásáról s esetleges helyreállításáról gondoskodni, — a személyes biztonságot törvényellenes megtámadások ellen oltalmazni, — a megye szellemi és anyagi jóllétét, az ipar és kereskedelem fejlődését lehetőleg előmozdítani, s e végből különösen az egészségi és tanügyek czélszerű kezelése, s a közlekedési eszközök jó karban tartása felett örködni, — alárendelt tisztviselőit tevékenységre és a közönség bizalmát megnyerő szabályos, higgadt és tapintatos eljárásra serkenteni, a köznyugalom és testvériség kötelekeinek láztatára vezethető fondorlatokat megzabolázni, szóval a gondjaira bízott megyét az erély és mérséklet kellő párosításával kormányozni és felsőbb intézkedést igénylő, vagy más közérdeku eseményekről az illető felsőbb hatóságnak jelentést tenni. Szükség esetén katonai segílyt is követelhet, a megyei törvény- és árvaszék, a börtön- és adóügy mind gondjaira bírvák. Addig, míg a megyék rendezése iránt törvényhozás utján intézkedés fog tételhetni, a főispán a megújult tisztai állomásokat helyettesítőleg tölti be, csupán az első alispáni állomás helyettesítése esetén tartozván a kinevezendő egyén iránt a tárnok felsőbb megerősítését előzőleg kikérni.

Az országgyűlés kihirdetése után végre a követválasztások alaki megindítására nézve külön utasításokat fognak venni a főispánok.

A fennebbi köriratot a „Wanderer” szabadelvű becsi lap — világos könnyen érthető iratnak jellemzi.

A monarchia érdekeinek azon szerencsés egyesülésre van kifejezve benne, mely egyedül képes a függőben levő alkotmányos kérdést kielégítő megoldásra juttatni.

A magyar főispánok — mond a „Wanderer” — nem közönséges értelemben vett hivatalnokok, hanem független férfiak, kik csak oly kormányt támogatnak, melynek elveivel általánosságban egyet értenek. Ezért kellett Majláth cancellárnak a program általános vázlatát tudatni velök. Czélja: „Magyarország alkotmányos és történelmi jogait összhangzásba hozni a monarchia fennállásával és hatalmi állásával.” Ezen feladat végrehajtásának módját szorosan nem határozza meg s ez nem is lehetett. De csaknem minden mondatban benne foglaltatik, hogy a megoldást csak alkotmányos uton akarja.

A legnehezebbik kérdés, melyről a cancellárnak szólnania kellett, kétségtelenül a megyék kérdése volt. Mi a Wanderer) készséggel nyitók meg hasábjainkat azon magyar hazafiaknak, kik a megyék helyreállítását kívánják, s bevalljuk nyiltan, hogy sok találó érvet hoztak fel, melyek ellen elméletben legkevesebb kifogás sem lehet. De elméletben helyes és a magyar törvény betuivel egyező volt az is, a mit a megyék ezeltől négy évvel tőnek. Jelenleg egy csoport oly dolog áll fenn Magyarországon, a mi az ország alkotmánya értelmében törvénytelen, s melyek legalis érvényét a megyéknek tagadni nemcsak jogos lenne, hanem kötelességök is, ha állásukat helyesen fogják fel. De hiszi-e valaki komolyan, hogy a magyar udvari cancellár képes lenne kieszakozolni a legfelsőbb szentesítést a megyék helyreállítására, valamiddig kezesség nincs nyujtva arra, hogy a megyék az ő jogaikat nem oly módon fogják használni,

* *Kassán* a múlt napok egyikén egy temetés alkalmával néhány jó barát kegyeletből énekszóval akart elbucuzni a sokak által megsirattott halottól, mit azonban az illető ág. hitvallású lelkész ur, azon okból, hogy a jó szándék nála előlegesen be nem jelentetett, megtiltotta. A jelen voltak ezen eljárást nem helyeselték. (Bek.)

* *A Kassa város nagy utcáján végig folyó Csermelynek* igen kellemetlen s az egészségre káros hatást gyakorló kigőzölgése van, minek oka a tisztálanság levén, az illető hatóság figyelmét aligha elfogja megoldani. (Beküldött.)

* *Felső-Dobszán* (Abaujmegye) folyó hó 1-én nagy tűz volt. A kárt 10000 forintra mondják, melyből nem sok volt biztosítva.

* *A „Bolond Miska”* legutóbbi számában a többi átkért élczek közt ezt írja Abaujnak:
„Abaujnak nagyon
Nehezék már Láncezi,
A főispánságtól
Fölmentem önt Láncezy.
Majlath György.”

* *S.-a.-Ujhelyben* f. hó 3-án esti 11 óra tájban tűz támadván, a város egy része egészen leégett. A veszedelmes elem másnap délig folytonosan dühöngött.

* *A pest-losonci-beszercebányai vasút és Szécsényi kőszénbánya-társulat* folyamodványt átnyújtó küldöttség 31-kén fogadtatott ő Felsőge által. A küldöttséget gr. Forgách Antal vezette, kinek ezen vállalat ismert balsorsa javítására czélzó kérelmére ő Felsőge körülbelül úgy válaszolt, hogy sajnálattal értesült azon viszonyok felől, melyek e szép reményre jogosított pest-losonci vaspálya ügyét kifejlésében megakasztották. E fennakadás okai, a vállalat lehető segélyezése és a föltételek iránt, melyek alatt ez fogyanatosítható lenne, tárgyalások lesznek megindítva, melyek siettető előterjesztését uralkodói főgondjai közé számítja.

* *Bártfa*, szeptember 3-án. A múlt éjjel nagy elemi csapás érte városunkat. Tizenegy óra s 30 perczkor tűz ütött ki a belvárosi zárdautczában, még pedig annak nyugati során. A pusztító elem rövid idő alatt nagy tárt foglalt el. Éjfélkor már nyolcz ház állott teljes lángban, s a tűz továbbterjedésének csakis egy magas kőfal s az által vettett gát, hogy a szomszéd házak felede leveretett. Miután a leégett házak közbelső falai

fából voltak, akva s nem bírtak kiboltozattal: a tűz az egyes szobákba s lakosztályokba is terjedt el, s itt majdnem reggelig dühöngött, mindent megemésztvén mit előtalált. — A tűz gyors terjedése miatt az illető lakosság, daczár a gyorsan érkezett tetemes segítségnek, mégsem menthetett meg mindent, s így butor, ruha, gabona, nagy mennyiségű zsir s hasonlókban igen nagy kárt szenvedett. Szívzaggató volt sok szegény embernek jajgatása, ki összes vagyonát veszte el. Az oltó szerrek jó állapotban találtak, de nem elegendő mennyiségben; a mi nélkül azonban pangania kellett működésüknek, t. i. víz az első időben csak kis mértékben állott rendelkezésre, miglen feltörtvén a vízvezeték egyik csatornája, mely a zárdá utcán vonul végig, a szükséges vizet elláthatottak a szivattyuk. A lakosság nagy erélyt fejtett ki az oltásnál; de hiányzott a rend, — s így összhangzatos és sikeres működés nem igen volt látható. A leégett nyolcz ház közül hétnek tetőzete az „első magyar általános biztosító társaság”-nál volt biztosítva, — de a nyolczadik ház, mely a ferenczrendi zárdá tulajdona, épen nem volt biztosítva. E tűzvésznek egy emberélet is esett áldozatul. Egy nő t. i. már teljesen égő házából a lángokon keresztül az utcára rohadván, ruhája meggyuladt s testét, névszerint fejét s kezeit rutul összeégette. Az utcán rögtön leszakították róla a ruhát s eloltották az égést, azután pedig olaj s gypotba burkolták a szerencsétlent; a sérülés azonban oly nagy hogy a szegény nyomorult alig fog még néhány óráig élni. Néhány nappal ezelőtt egy kis gyermek is közel érvén a tűzhelyhez, ruhája lángra lobbant, minek következtében a nyert tetemes sebesülések miatt rövid idő múlva meg is halt. r. l.

— Egy értelmes fiatal ember, kinek igen szerény igényei vannak, mint nevelő vagy írnök alkalmazást keres. Bővebb felvilágosítás a szerkesztési irodában szereshető.

Vegyes hírek.

— Az erdélyi országgyűlést egybehívó fejedelmi levél — mint a lapok írják — f. hó 2-án terjesztett fel legfelsőbb aláírás végett. E szerint november 15-re lenne kilátásba helyezve az erdélyi országgyűlés egybehívása.

— Az első magyar ált. biztosító társaság II. főosztályának augusztus havi kimutatása 201 db halálesetre

szóló kötvénnyel biztosított 392,500 ft. 93 db életben fizetendő kötvénnyel biztosított 78,060 ft. Ezüstben 11,500 frt Összesen 482,060 forint. Arany 6,500 darab.

— Szegeden az ott működő szintársulat igazgatójának a szoigabíró meghagyta, hogy nemzeties irányu szindarabot elő ne merészeljen adni.

— A debreczeni piaczon oly olcsó a görög-dinnye, hogy százát 4-5 forinton is lehet kapni. — A hortobágyi pusztán a szárazság igen nagy, s az ott élő állatok kivált a szarvasmarhák, ha az idő esőre nem fordul, rövid idő alatt éhséget szenvednek.

* A sokat szenvedett Táncsics Mihály, hir szerint kegyelmet fog nyerni.

* Körösmezőről írják, hogy júliushó 26-án a déli órákban, a Lazacsena telepítvény fölötti Buben nevű hegyen, továbbá a Sztebna telepítvény melletti Bilej chreszt nevű helyen közönséges jégeső mellett, mindkét helyen 5-6 darab 60-80 fontos jég hullott le, melyek ágyugolyókként a földbe furódtak. Ezen óriási jégdarabok egymás mellett zuhantak le, s a léghen haladások alkalmával úgy tűntek fel, mint valamely sebesen repülő nagy fehér madarak. Ezen jégek még negyed nap sem olvadtak el. Az ugyanekkor északról és délről, mondhatni egyszerre eldnyomult vészfelhőkkel alázuhogott jég, a merre csak elvonult, mindent letarolt, elpusztított.

* *Talált kincsek.* Alvinczen a napokban valaki egy vakondtúrást pillantott meg, melynek tetején egy huszas nagyságu ezüstpénzt talált. Megjegyezte e helyet, s este — állítólagosan — egy három vékás faedényben huszasokra, tallérokra és aranyokra akadt, melyek nagy része Mária Terézia idejéből való. A föld tulajdonosnöje, b. Inczédy Horváth Mihályné, most törvényes lépéseket tőn a találó ellen.

— *Titkos találkozás.* A milanoi „Pungolo” egy hirt közöl, mely, ha alapos volna, fontossággal bírna a jelen körülmények között. E lap szerint azon idő alatt, midőn III. Napoleon császár váratlanul Sveiczba rándult, Viktor Emánuel is eltűnt pár napra vadász kastélyából, s ezen idő alatt a két uralkodó között beszélgetés tárgya a római kérdés volt; egyszersmind azt is állítják, hogy egy bizalmas közbenjáró V . . . tábornok, tartja fenn a két uralkodó közti folytonos közlekedést. Fontos megállapodások történtek, a melyekbe a szent atya is be volna avatva.

* A szent István ünnep Fiumében a legnagyobb sordbe n folyt le. Minthogy a hatóság, mint tudva van, megtiltá a magy. király megünneplését, a város népsége a legnagyobb csend által mégis megünnepelte, s a polgárok nagyobb része, e napon kivonult Fiuméből. A rendőrség a megülőző napon 19-én, mintha forradalom kitörése küszöbén álltak volna, fegyver alatt tartá a városi rendőrszervezeteket, őrszervezetek jártak fel és alá az utcákon, s egy zászlóalj katona és fél uteg ágyu volt kirendelve.

TÁRCSA.

A magyar királyi nemes testőrsereg.

(Elbeszélés *)
(Folytatás.)

Mindezen primaplánáknak (számvevő, hadirnok, orvos, trombitás, porkoláb) nevezett közegei a testőrseregnek Pozsonyban még nem lévén felállítva, hogy a királyné rendelkezése Bécsbe felérkeztek, a német gárdától voltak eleibe vezényelve, hogy a gárda egész pompájával, egész törzsével jöhessen az udvar elibe, ekkép történt, hogy az, azután úgy is hagyatott.

Hétköznapi öltözete,
Huszárosan volt szabva;
Párducz nélkül fővegjébe,
Kimaradt a vitorla.

Azt akará testőrei,
Tábornoki ruhába;
Ingyen lüssák színpadait,
Az önpallérozásra.

Színház nevű öltözete
Szürke frakk, fehér gombbal;
Német kalap a fővegje
Kakastollu forgóval.

Károly barátom, majd el is feledtem neked megmondani, hogy igaz biz a, hogy a gárda első felállításá-

*) Szerző ezen elbeszélést nem beszély alakjában adván be, pályázaatra nem bocsátja. Szerk.

nál czofokat, később felfürtözött, utoljára pedig rövidre nyírott haját viselt.

Azt olvasd el már most öregem, Mária Theresia alatt, hogy folyt a gárda sorsa?

Nincsen üdvöse e világon,
A nép szeretetinel,
Fejedelem jó kormányon,
Népei hűséginel.

Karöltve jár mindenfelé,
A nép derék királylyal,
Büszke magyar eddigelé,
Mátyás igazságával.

Testőrségünk felálltával,
Ugy volt sorsunk akkoron,
Hogy Mária Theresiával,
Anyánk ült volt a trónon.

Ugy nézte volt a népeit,
Mint saját szülötteit;
Magyarország nemzeteit,
Szerette mint gyermekit.

Hire meg lesz, mig egy magyar,
Fennmarad a földgömbön,
Nem törül semmi agyar,
Szeretetét keblünkön.

Édesgette, dicsérgette,
Szütya fattya gárdáit;
Néphűsége, szeretete
Emlék neki adtát.

József, Lipót főherczegét,
Gárdáját vezényleni;
Hadgyakorló vezérékél,
Küldé oda képződni.

Dicsőség volt kormányzata,
A történet írta meg,
Emlékszik rá minden gárda,
A jó isten áldja meg.

Mennyi szegény hű magyarnak,
Nyitotta meg lépcsőjét,
Alapítá gárdájának,
Fényesen jövendőjét.

Ez igen természetesen úgy is volt, mert Mária Theresia alapította a magyar gárdát, szólt közbe tisztelletes uram, de igen kíváncsi vagyok József korszakára:

Bölcs József a fejedelem,
Bölcsék a nézetei;
A nagyszerű terveiben,
Bölcsék intézvényei.

Életének korszakával,
Ébredtek eszméi;
Dicső léte halálával,
Sirba döltek tervei.

A magasztos Hirarchia,
Megemlékszik ő reá;
Másképp képzett szép Hunnia,
Oszlott rögtön ő reá.

Korszakában testőrinket,
Futárokul használta;
Utazgatni küldé őket
Egész Európába.

Utjalkon mindent látni,
Kelle nekik gondosan;
A látottat följegyezni,
Művelesül pontosan.

(Folyt. köv.)

GAZDASÁG és ÜZLET.

Kassa, sept. 6-án, Igen népes hetivásárunk van, de az életára egyáltalában nem akar növekedni, alig néhány krajczár különbség; temérdek gyümölcs, mindentéle van, s elég olcsó.

Eperjes, september 4-én. Buza koblonkint 5 frt. 80 kr.—5 frt. Rozs 4 frt. — kr.—3 frt. 60 kr. Tengeri 4 frt. — kr.—3 frt. 60 kr. Arpa 2 frt 20 kr.—2 frt. — kr. Zab 1 frt. 80 kr.—1 frt 60 kr. Kása 7 frt. 20kr. 6 ft. 60. Borsó 6 ft. 40.—6 ft. — Lencse 7 ft. 50. —7 ft. — kr. Bab 7 frt. 60 kr.—7 frt. — kr. Örlött dara 9 frt. 60 kr.—9 frt. Tatárka 6 frt. 40 kr.—6 frt. Burgonya

1 ft. 44. Aszuszilva 9 ft. 40. Szesz itezénkint (magyar iteze abroncs alatt 30 foku) 21 kr. Marhahus fontonkint 12 kr. Bornyuhus 10 kr. Sertéshus 18 kr. Vaj itezénkint 40 kr. Zsir 50 kr. Szalona font. 40 kr. N.-Sárosi liszt-láng mázsánkint 10 frt. Zsemlyelisz 8 frt. Középkenyér-lisz 6 frt. Rozs középkenyérlisz 2 frt, 50

Sorshuzás.

Bécs 1865 sept. 2-án: **65, 58, 9, 2, 66.**
Legközelebbi huzás szeptember 13-án.

Bécsi börze september 5-ről.

5% Metallique	68.25
Nemzeti Koleson	72.85
Baukrészesvény	775.—
Hitelintézetű részvény	173.20
Londoni	109.50
Eztst	107.50
Arany	5.17

Hivatalos értesítő.

1558. t. k. sz.

67(2)3

Hirdetmény.

Abaujmegeje törvényszéke által ezen-
nel közhírré tétetik, mikép gróf Fay Ist-
ván csödtömegének szántói lakos Alter
Simon kétezer pengőforint és járuléka
iránti perben fennebb említett alperesnél
bíróilag lefogalt és összesen 3650 o. é.
frtra megbecsült s Szántó községben te-
lekkönyvi 106. számú ivben foglalt ingat-
lanaira megtartandó bírói árverés meg-
rendeltetvén, annak foganatosítására
1865-dik évi szeptember 29-dik napja
mint első, és 1865-dik évi október 27-ik
napjának mindenkor reggeli 9 órája mint
második határidő a helyszínére oly kijel-
entéssel tüzetik ki, hogy ezen birtok az
első árverésen annak becsárán alól el nem
fog adadni, és hogy az árverési feltételek,
valamint a telekkönyv és becs azon ideig
bármikor a törvényszéki irodában megte-
kinthetők.

Kelt Kassán 1865. évi július 6-án tar-
tott megyei törvényszék üléséből.

Márffy Károly,
alelnök.

Hirdetmény.

Tudomására esett ezen kapitányi hiva-
talnak, hogy egy némely házak belsejében
a legnagyobb tisztátalanság uralg, miután
a trágyagödörök és árnyékszék időről
időre kellőleg ki nem tisztítván mocsok-
kal annyira megteltek, hogy az túlrad-
ván, nem csak a tulajdon háztelket elisza-
polja, de a szomszédtelkekbe is átszi-
várog.

Ezen az egészségi rendőri szabályok
kal ellentétben álló gondatlanság továbbra
tűrhető nem lévén, az illető háztulajdono-
sok ezennel hivatalosan felszólítanak,
miserint ezen akadályokat ott a hol
azok léteznek távolítsák el, mivel 14
napok leforgása után hivatalos ház-
vizsgálatok tartatni, az illetők pedig kik
ezen rendeletet tekintetbe nem veendik,
a törvény szigora alá vonatni fognak, egy-
üttal pedig a tisztítás a késedelmező ház-
tulajdonos költségére hivatalból elrendel-
tetni fog.

Hasonlóképen szigoruan tiltatik a tisz-
talan folyadékoknak a trágyagödörökről
istállókból stb. a nyilvános utcákra, lefo-
lyóárkok és utcai csatornába leendő
vezetése.

Továbbá építéseknel a kőhulladék vagy
kiasott föld, a legrövidebb idő és legfel-
jebb 8 napok alatt eltávolítandó, mert ez
által a közlekedés gátoltatik, esős időben
pedig sár és pocsoták keletkeznek, mi,
mint a tisztasági szabványokkal egybe
nem ferőleg hasonlóan hatóságilag meg-
rovatni és előrebocsájtandó megintés után
nem teljesítés esetében az eltávolítás az
illetők költségére foganatosítani, a pénz-
összeg pedig közigazgatási végrehajtás
utján beszédtetni fog.

A kőhulladék szaraz tragya sopredék
és föld lerakatasi helyeül kijelölve van az
alkulvárosi az országul hosszabaui széna és
sertés piac továbbá a fa és desz-
kapiacz melletti, keletnek a közkóródán
tuli, végre az Eisenmeyer féle ház mögött,
lévő nyugoti térség, azon megjegyzéssel
azonban, hogy a kőhulladék, trágya sopre-
dek nem rakásban hagyandó, hanem oly-
formán szétszórandó, hogy a meglevő
melyedések kitöltessenek, illetőleg ki-
egyenlitéssenek. 74

Kelt Kassán aug. 31, 1865,
Kassa város kapitányi hivatalától.

Magán hirdetések.

Árverési hirdetmény.

Abauj-Szántó mezővárosa és Marczin-
falva egyesített községekben bíróilag
arányosítva öszvesíteti, — és így az illető
birtokosok tulajdonához tartozó korcsmál-
tatási jognak árverés utján leendő 1866.
év január 1-től számítandó három évrei
kibérlése ezennel köztudomásra hozatik
azzal, — miszerint ezen árverés f. é. oc-
toberhó 4-ik napján délelőtti 9 órakor
Szántón az uradalmi major épületben fog
megtartatni

Az árverés megkezdése előtt részt
venni szándékozók ezen bérleti tárgy egy
évi bére kikiáltási árának, — vagyis 7000
o. é. frtnak 10%-ját bánat pénz gyanánt
tartoznak ezen árverés megtartásával meg-
bizott, — s felkért alólírott főszgbíró ur-
nak kezeihez letenni, — valamint igazolni
azt, — hogy az árverési feltételek 4-ik
pontjában megirt biztosítékot elfogadha-
tólag nyujtani képesek.

Ezen bérletitárgy iránt zárt írásbeli
ajánlatok is ellátva a mondott 10% bánat
pénzzel, — az árverés megkezdéséig alól
írott által elfogadtatnak. — A kibérlési
feltételek hivatalos órákban alólírt főszg-
bírónál Szántón, vagy Kassán Szent-Lélek
Gyula szántói uradalmi ügyvédnél meg-
tekinthetők.

Kelt Szántón aug. 31. 1865.

Péczy János s. k.

77(1)3 árveréssel megbizott főszgbíró.

Az írásbeli ajánlat mintája.

Alólírt ezennel kötelezőleg kijelentem,
hogy az illető birtokosok tulajdonához
tartozó Abauj-Szántó mezővárosa, és Mar-
czinfalva egyesített községekben bíróilag
arányosítva öszvesített korcsmáltatási jo-
got, a közzétett hirdetmény, és a meg-
állapított, valamint általam ösmert feltételek
mellett kibérlni szándékozom, és ajánla-
tom elfogadtatása esetére évi bérképpen
... frt ... kr. o. é. fizetésére magamat
kötelezem.

Kivel: haszonbéri ajánlat Abauj-Szántó
mezővárosa és Marczinfalva egyesített
községekben öszvesített és arányosított
korcsmáltatási jogra nézve.

Árverési hirdetés.

Abauj-szántói uradalom részéről ezen-
nel köztudomásra hozatik, miszerint tu-
lajdonához tartozó következő javadalnak
és jogok fognak árverés utján kibérltetni:

1. Szántói vásári vám és helypénzi jog,
árverési határnap Szántón f. év októberhó
3-dik napjának reggeli órája az uradalmi
majorban, bérleti idő 1866-dik év január
1-ső napjától három év, kikiáltási ár egy
évre 250 o. é. frt.

2. Szántói mészárszéki épület és hoz-
zártartozó jog, árverési határnap Szántón
f. év októberhó 3-dik napjának reggeli 9
órája az uradalmi majorban, bérleti idő
1866-dik év január 1-ső napjától 3 év,
kikiáltási ár 1 évre 90 o. é. frt.

3. Simai és baskói korcsmáltatási jogok,
korcsmai épületek, baskói vízi malom és
simai szőlődezma, árverési határnap Szán-
tón f. év októberhó 3-dik napjának reg-
geli 9 órája az uradalmi lakban, bérleti
idő 1866-dik év január 1-ső napjától 3
év, kikiáltási ár egy évre 500 o. é. frt.

4. Erdő-horvathi korcsmáltatási jog és
korcsmai épületek, ár. határnap Szántón
f. év október 3-dik napjának reggeli 9
órája az urasági lakban, bérleti idő 1866.
év január 1-ső napjától 3 év, kikiáltási ár
egy évre 840 o. é. frt.

5. Erdő-horvathi mészárszéki épület
és hozzártartozó jog, árverési határnap
Szántón f. év októberhó 3-dik napjának
reggeli 9 órája az urasági lakban, bérleti
idő 1866-dik év január 1-ső napjától 3
év, kikiáltási ár egy évre 70 o. é. frt.

6. Erdő-Horvathi helységében levő két-
kövü vízi malom, árverési határnap Szán-
tón f. év októberhó 3-dik napjának reg-
geli 9 órája az urasági lakban, bérleti idő
1866-dik év január 1-ső napjától 3 év,
kikiáltási ár egy évre 500 o. é. frt.

Az árverés megkezdése előtt a részt-
venni szándékozók a bérletitárgy kikiáltá-
si árának 10%-ját bánatpénz gyanánt az
árverés megtartásával megbizott Szent-
Lélek Gyula uradalmi ügyvéd kezeihez
letenni, valamint a feltételekben megirt
biztosíték képessége iránt magokat elfo-
gadhatólag igazolni tartoznak. Ezen bér-
letitárgyak iránt zárt írásbeli ajánlatok is,
ellátva 10% bánatpénzzel az árverés el-
kezdése idejéig Szent-Lélek Gyula ügy-
véd által elfogadtatnak. A kibérlési felté-
telek Szántón az uradalmi tisztartónál és
Kassán Szent-Lélek Gyula ügyvédnél
megtekinthetők.

Kelt Kassán augusztus 10. én 1865.

Az írásbeli ajánlat mintája.

Alólírt ezennel kötelezőleg kijelentem,
hogy az abauj-szántói uradalom tulajdo-
nához tartozó (a tárgy megnevezése) az
általam ösmert és az uradalom által meg-
állapított feltételek mellett kibérlni szán-
dekozom, és ajánlatom elfogadtatása ese-
tére évi bérképpen ... frt. ... kr. o. é. fi-
zetésére magamat kötelezem.

Kivül.

Haszonbéri ajánlat Abauj-Szántó ura-
dalom tulajdonához tartozó (bérletitárgyat
illetőleg.)

Szent-Lélek Gyula,

uradalmi ügyvéd.

76(1)3

Figyelmeztetésül a szülőkhez.

Alólírt a t. cz. szüléket tisztelettel ér-
tesíti, hogy a kegyesrendiek vezetése
alatt levő kis-szebeni al-gymnasiumban
október elején mind a négy osztály meg-
fogván nyilni, tanulónövénydeket kész
egész ellátásra elfogadni évi 300 o. é. frt.
díj mellett, melyből 100 frt. a felügyelő
tanárra esik. A francia nyelv és rajzta-
nitásért külön díj jár. A tanyvel kizáró-
lag a magyar Kis-Szeben szeptember
4-én 1865. 73(1)3

Váradó Möricz,

kegy.-r. házfőnök s gymn igazg.

Nyelvtanítási hirdetmény.

Alólírt tisztelettel jelenti a t. cz. hely-
béli és vidéki közönségnek, hogy ezennel
is, azaz f. év októbertől kezdve a francia
beszédben mind a tanuló ifjaknak, mind
felserdült kisasszonyoknak, háznál vagy
házon kívül és pedig délelőtti és délutáni
órákban magánoktatást adand. Azonkivül
a német nyelv és fogalmazás, hangjegy
szerinti gitárjáték és velejárá énekkisé-
retben tanítást nyujt.

Továbbá alólírt a t. cz. vidéki szülöket
tudósítja, miszerint kívánna egynehány
kosztos tanítványt felvenni s minden el-
látáson kívül a német vagy francia nyelv
tanításában és ha kívántatnék, az iskolai
tantárgyak átisméltésében részesíteni. —
Lakása Kaposi utca 712. sz. Bloch Samu
házában. Unghvárt szept. 5 1865.

Smelez Vilmos,

francia-német nyelvtanító

71(1)3

Köztudomásul tétetik, miképen Sáros-
megyében kebeleztet Bolyár községében
és folyó 1865-dik évi szeptemberhó 12-én
két ló, két ökör, három borjas tehén, két
2 1/2 éves üsző és 80 darab finom birkajuh
önkéntes árverés utján el fog adatni. A
venni szándékozók bővebb tudósítást kap-
hatnak Forgácsutczán Onczay Ede köz-
és váltó ügyvédnél. 72

Giergl István

kártya - raktára

létezik

Quirsfeld Károlynál

Kassán.

75

Hirdetés.

Főméltóságú gróf Schönborn munkási
és sz.-miklósi uradalmában folyó évben
termelt tolgy- és bikkmakk jövő márczius
végeig terjedő kihasználása szeptemberhó
18-án, délelőtt tartandó nyilvános árve-
rés utján az uradalmi főtiszttség irodájá-
ban bérbeadtatik. 78(1)2

állatbiztosító bank Osztrákhonra

BÉCSBEN

tagjainak kölesönösségére alapítva.

A társulat biztosít

szarvasmarhát, lovakat, öszvéreket és szamarakat

minden vesztésegek ellen,

melyek a) bármily dögvész,
b) egyes (sporadische) nyavalyak,
c) rögtöni balesetekből származnak

Minden részletes tudósítás adására, vagy biztosítási szerződésnek eszközéséért
ajánlunk közik:

a főügynökség Kassán forgácsutca 106. sz. a.,

valamint minden vidéki ügynökök, városokban és helységekben, a hol a bank még
nincs eléggé képviselve, előnyös feltételek alatt állíttatnak fel, s e végett az illetők
fentnevezett főügynökséghez forduljanak. 69(2)3

Alólírttnak van szerencsége ezennel közhírré tenni, miszerint egészségi al-
lapota tekintetéből indítatva érezte magát az itt helyben 12 éven által fennállott

bank-, váltó-, bizományi, behajtási és terményüzleti

irodáját

folyó évi augusztushó 1-ső napjától bezarni.

Egyszermind szives koteleségének tartja ez alkalommal forró és őszinte
köszönetét nyilvánítani azon tapasztalt nagymértékü bizalomert, melylyel őt a t. cz.
közönség üzlete tartama alatt megajándékozni kegyes volt.

Kassán augusztushóban

Moll József Károly,

mint Moll János Farkas czég tulajdonosa.

61(3)3

Werfer Károly könyvnyomdája Kassán.